

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSIOSIOS RINKIMŲ KOMISIJOS
POLITINIŲ PARTIJŲ IR POLITINIŲ KAMPANIJŲ FINANSAVIMO KONTROLĖS
SKYRIAUS**

**PAŽYMA
DĖL ALINOS ADOMAITYTĖS ORGANIZUOTŲ NEMOKAMŲ RENGINIŲ**

2020 m. spalio 8 d. Nr. 3-100 (1.2)
Vilnius

Dėl tyrimo pagrindų

1. Lietuvos Respublikos vyriausioji rinkimų komisija (toliau – VRK) 2020 m. liepos 24 d. per Reklamos gaudyklę gavo (reg. Nr. 1-1956 (7.9) anoniminį pranešimą (toliau – pranešimas), kuriame nurodyta, kad *„kandidatė apygardeje jau ne pirmą kartą organizuoja NEMOKAMUS renginius ir teikia konsultacines paslaugas verslininkams. Tai galimai papirkimo atvejis, kai teikiama paslauga bei paslėpta politinė reklama, savęs propagavimas, teigiamo įvaizdžio kūrimas nežymint politinės reklamos. Prašome ištirti dėl papirkimo ir nepažymėtos reklamos, nesąžiningai vykdomos rinkimų kampanijos“*. Pridėta A. Adomaitytės „Facebook“ sukurto įvykio „Lyderystės ir verslas su Ilja Laurs“ nuoroda internete¹. VRK 2020 m. liepos 30 d. posėdžio metu nuspręsta pranešimą perduoti tirti VRK Politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo kontrolės skyriui.

Dėl teisinio reglamentavimo

2. Lietuvos Respublikos politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo (toliau – Įstatymas) 2 straipsnio 8 dalyje nustatyta, kad *politinė reklama – valstybės politiko, politinės partijos, politinės partijos nario, politinės kampanijos dalyvio, jų vardu ir (ar) interesais bet kokia forma ir priemonėmis už užmokestį ar neatlygintinai politinės kampanijos laikotarpiu ar tarp politinių kampanijų skleidžiama informacija, kuria siekiama paveikti rinkėjų motyvaciją balsuojant rinkimuose ar referendume arba kurios skleidimu propaguojamas valstybės politikas, politinė partija, politinės partijos narys ar politinės kampanijos dalyvis, taip pat jų idėjos, tikslai ar programa*. Pagal to paties straipsnio 19 dalį, *rinkimų (referendumo) agitacija – rinkimų agitacijos kampanijos laikotarpiu politinei reklamai skleisti skirta veikla, kuria siekiama paveikti rinkėjų motyvaciją balsuojant rinkimuose ar referendume*.

3. Įstatymo 16 straipsnio 6 dalies 2 punkte nustatyta, kad *politine reklama nelaikomi politinės kampanijos laikotarpiu neatlygintinai skleidžiami įprastinio pobūdžio informaciniai pranešimai apie valstybės politiką, politinių partijų, kandidatų veiklą, informacija, kuria neraginama nedalyvauti referendume, balsuoti už ar prieš referendumui teikiamo sprendimo priėmimą*.

4. A. Adomaitytė VRK nario 2020 m. gegužės 25 d. sprendimu Nr. PK1-2020LRS-S76 buvo registruota 2020 m. spalio 11 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų politinės kampanijos dalyve Kuršo rinkimų apygardoje Nr. 37. VRK 2020 m. rugsėjo 8 d. sprendimu Nr. Sp-159 A.

¹ Nuoroda internete <https://www.facebook.com/events/286629476081907/?ref=110> [žiūrėta 2020-08-19].

Adomaitytė nebuvo registruota kandidatė į Lietuvos Respublikos Seimo narius, nesurinkus Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatyme nustatyto rinkėjų parašų skaičiaus, ir VRK nario 2020 m. rugsėjo 21 d. sprendimu Nr. PK1-2020LRS-S384 prarado dalyvio statusą.

Dėl A. Adomaitytės organizuotų nemokamų renginių

5. Susipažinus su pranešime pateikta ir viešoje erdvėje paskelbta informacija, nustatyta:

5.1. A. Adomaitytė parengė ir savo „Facebook“ „Visuomenės veikėjo“ paskyroje pavišino du informacinius įrašus² apie 2020 m. liepos 24 d. Kretingos rajono savivaldybės M. Valančiaus viešojoje bibliotekoje ir Skuodo Pranciškaus Žadeikio gimnazijoje liepos 24 d. vykusius renginius „Lyderystė ir verslas su Ilja Laurs“. Informacijoje apie renginius nurodyta, kad renginių trukmė 1 val. 30 min., renginiai nemokami ir: „<...> Renginio metu I. Laurs bendroje diskusijoje su Alina Adomaityte dalinsis patirtimi šiomis temomis: *Ko reikia norint pradėti nuosavą verslą? Investicijos, komanda ar idėja - kuri iš jų svarbiausia? Lyderystės savybės: kokios jos? Šiais laikais visi gali būti verslininkais: mitas ar tiesa? Klausimai ir atsakymai*“. Renginio skelbimuose nurodytas renginio pavadinimas „Lyderystė ir verslas“, laikas ir vieta, pateiktos renginio dalyvių nuotraukos ir po jomis nurodyta „Ilja Laurs verslininkas“, „Alina Adomaitytė kandidatė 2020 m. Seimo rinkimuose“.

5.2. Pagal „Facebook“ „Ad Library“ viešai skelbiamą informaciją, 2020 m. liepos 19–24 dienomis renginio įrašai buvo atlygintinai skelbti Alinos Adomaitytės lėšomis. Viešinami įrašai papildomai buvo pažymėti: „*Politinė reklama apmokėta iš Alinos Adomaitytės politinės kampanijos sąskaitos*“.

6. VRK 2020 m. rugpjūčio 5 d. raštu kreipėsi į: A. Adomaitytę (reg. Nr. 2-955 (7.9), Kretingos rajono savivaldybės M. Valančiaus viešąją biblioteką (reg. Nr. 2-966 (7.9), Skuodo Pranciškaus Žadeikio gimnaziją (reg. Nr. 2-967 (7.9) ir 2020 m. rugsėjo 18 d. į Ilją Laursą (reg. Nr. 2-1304 (7.9).

7. 2020 m. rugpjūčio 7 d. VRK gautas (reg. Nr. 1-2264 (7.9) Kretingos rajono savivaldybės M. Valančiaus viešosios bibliotekos atsakymas, kuriame nurodyta:

7.1. „*M. Valančiaus viešoji biblioteka teikia mokamas paslaugas, tarp kurių yra konferencijų bei susitikimų erdvių salių nuoma*“.

7.2. Konferencijų salė buvo rezervuota ir išnuomota 2020 m. liepos 24 d. renginiui „Lyderystė ir verslas su Ilja Laurs“. Pridėta 2020 m. liepos 24 d. sąskaitos faktūros (serija KVB) Nr. 027, išrašyta A. Adomaitytei, (suma 40 Eur) kopija (pažymėtina, kad, remiantis A. Adomaitytės išdininko VRK informacinėje sistemoje registruotais duomenimis, ši sąskaita 2020 m. rugpjūčio 10 d. buvo apmokėta iš A. Adomaitytės politinės kampanijos sąskaitos ir rugpjūčio 11 d. užregistruota A. Adomaitytės politinės kampanijos apskaitos žiniaraštyje).

² Nuorodos internete https://www.facebook.com/events/286629476081907/?active_tab=about ir <https://www.facebook.com/events/vytauto-gatv%C4%97-14-lt-98123-skuodas-lietuva/lyderyst%C4%97-ir-verslas-su-ilja-laurs/3098642486886355/> [žiūrėta 2020-09-11].

7.3. Renginyje dalyvavo maždaug 30 asmenų.

7.4. „A. Adomaitytė visiškai net neprisistatė kaip būsima kandidatė į Lietuvos Respublikos Seimo narius, nieko nekalbėjo ir neagitavo, kartu tik dalyvavo renginyje“.

7.5. „A. Adomaitytė jokios spausdintos agitacinės medžiagos nedalino nei renginio dalyviams, nei bibliotekos darbuotojams“.

8. 2020 m. rugpjūčio 21 d. VRK gautas (reg. Nr. 1-2564 (7.9) A. Adomaitytės atsakymas, kuriame nurodyta:

8.1. „Renginys buvo organizuotas Politinės kampanijos dalyvės iniciatyva. Kadangi Skuodo gyventojai prašė Politinės kampanijos dalyvės patarimų verslo kūrimo, jo plėtojimo klausimais, tai Politinės kampanijos dalyvė pakvietė Ilja Laurs vesti seminarą apie lyderystę ir verslą. Politinės kampanijos dalyvė akcentuoja, kad Renginyje buvo kalbama išskirtinai tik apie verslo kūrimą, lyderystę. Renginyje apie politiką nebuvo kalbama. Tuo labiau, Renginyje nebuvo agituojama nei dalyvauti ateinančiuose Seimo rinkimuose, nei balsuoti kokių nors konkrečiu būdu“.

8.2. „Renginys vyko Kretingos ir Skuodo miestuose. Salė Kretingos mieste buvo išnuomota, o Skuodo mieste – suteikta nemokamai, nes tema apie lyderystę ir verslą yra aktuali mokiniams“.

8.3. „Salės nuomos išlaidos Kretingos mieste, kurias patyrė Politinės kampanijos dalyvė, bus apmokėtos iš Politinės kampanijos dalyvės politinės kampanijos sąskaitos. O kiti asmenys, Politinės kampanijos dalyvės žiniomis, jokių išlaidų, susijusių su Renginio organizavimu, nepatyrė“.

8.4. „<...> Politinės kampanijos dalyvė apytikslio dalyvavusių Renginyje asmenų skaičiaus nurodyti negali“.

8.5. „<...> Renginio metu buvo pristatytas tik Ilja Laurs, kaip pagrindinis pranešėjas, ir pristatyta jo pranešimo tema. Kaip minėta, Renginyje apie politiką nebuvo kalbama jokiais aspektais – rinkimų programa ar kokie nors Politinės kampanijos dalyvės tikslai nebuvo pristatyti bei nebuvo jokių raginimų už ką nors balsuoti (ar apskritai balsuoti) ateinančiuose Seimo rinkimuose <...> Renginys niekaip negalėjo paveikti rinkėjų motyvacijos balsuoti artėjančiuose Seimo rinkimuose“.

8.6. „<...> Renginio metu jokia agitacinė medžiaga dalinama nebuvo“.

8.7. „Informacijoje, viešai skelbiamoje apie Renginį, Politinės kampanijos dalyvė save pristatė kaip „kandidatę 2020 m. Seimo rinkimuose“. Šis priedas, Politinės kampanijos dalyvės nuomone, aiškiai nurodo, kad Renginyje dalyvaus su artėjančiais Seimo rinkimais susijęs asmuo. Tačiau, kadangi Renginyje, kaip minėta, apie politiką ir artėjančius Seimo rinkimus kalbama nebuvo, jis visiškai nebuvo su tuo susijęs, tai Politinės kampanijos dalyvė viešojoje erdvėje, kviečiant į Renginį, objektyviai nematė pareigos nurodyti, kad tai yra ir „politinė reklama“. Priedas „kandidatė 2020 m. Seimo rinkimuose“ buvo nurodytas, kad tik nebūtų palaikyta, jog

Politinės kampanijos dalyvė, organizuodama ar dalyvaudama Renginyje, tai daro kaip nors netiesiogiai agituodama, neatskleidusi savo statuso visuomenei“.

8.8. *„<...> Renginio tikslas niekaip nebuvo susijęs su artėjančiais Seimo rinkimais ir Politinės kampanijos dalyvės politine kampanija, programa ir panašiai. Atitinkamai (i) už Renginį niekam nebuvo atsilyginama ir neplanuojama atsilyginti ateityje (kaip minėta, yra patirtos tik išlaidos dėl patalpų nuomos Kretingos mieste), (ii) tokio pobūdžio Renginys, kai Politinės kampanijos dalyvės iniciatyva yra pakviečiamas pranešėjas pristatyti aktualią temą, yra vienkartinio pobūdžio, (iii) pagaliau, Renginio metu nebuvo kalbama nei apie artėjančius Seimo rinkimus, nei apie balsavimą juose, nei apie Politinės kampanijos dalyvės dalyvavimą juose bei rinkiminę programą ar kokius nors su dalyvavimu artėjančiuose Seimo rinkimuose susijusius tikslus“.*

8.9. *„Politinės kampanijos dalyvė <...> nevengia žymėti politinės reklamos, nurodydama žymą „politinė reklama“, kai, pavyzdžiui, koks nors konkretus renginys yra orientuotas į artėjančius Seimo rinkimus, jame yra agituojama“.*

8.10. 2020 m. rugsėjo 29 d., atsakydama į rugsėjo 24 d. elektroniniu paštu užduotus papildomus klausimus, A. Adomaitytė pateikė (reg. Nr. 1-4041 (7.9) „Facebook“ 2020 m. rugpjūčio 11 d. sąskaitą Nr. XMVERT6H52 (suma 148,76 Eur), kuri, remiantis pateikta politinės kampanijos sąskaitos išrašo kopija, buvo apmokėta 2020 m. rugpjūčio 13 d. „Facebook“ sąskaitoje nurodyta, kad laikotarpiu 2020 m. liepos 9 d. – rugpjūčio 4 d. renginių „Lyderystė ir verslas su Ilja Laurs“ įrašai buvo skelbti atlygintinai: „Engagement_Event_su Ilja_Kretinga“ (suma 31,08 Eur) ir „Engagement_Event_su Ilja_Skuodas“ (suma 31,58 Eur).

9. 2020 m. rugpjūčio 21 d. VRK gautas (reg. Nr. 1-2565 (7.9) Skuodo Pranciškaus Žadeikio gimnazijos atsakymas, kuriame nurodyta:

9.1. *„Mūsų žiniomis, kurias pateikė Skuodo savivaldybės meras Petras Pušinskas, renginys organizuotas A. Adomaitytės iniciatyva“.*

9.2. *„Renginys vyko Skuodo P. Žadeikio gimnazijoje, paprašius merui P. Pušinskui, nes savivaldybės salė planuojamu laiku 10.00 val. buvo užimta. Vėliau organizatoriai laiką perkėlė į 16.00 val. Patalpos nebuvo išnuomos, nebuvo sudaryta jokių sutarčių“.*

9.3. *„Apytiksliai dalyvavo 20-25 klausytojai“.*

9.4. *„A. Adomaitytė kalbėjo tik pristatydama lektorių I. Laurs. Artėjančių rinkimų tema nekalbėjo ir nebuvo skelbiami rinkimų tikslai, jos programa“.*

9.5. *„Renginio metu, randantis gimnazijoje, nepastebėjome, kad būtų dalinama politinė reklama“.*

10. 2020 m. rugsėjo 23 d. VRK gautas (reg. Nr. 1-3737 (7.9), 1-3741 (7.9) I. Laurso atsakymas, kuriame nurodyta:

10.1. *renginys „Lyderystė ir verslas su Ilja Laurs“ „buvo organizuotas Politinės kampanijos dalyvės iniciatyva – Alinos Adomaitytės“.*

10.2. I. Laursas iš A. Adomaitytės gavo kvietimą dalyvauti renginyje verslo kūrimo ir plėtojimo, lyderystės klausimais.

10.3. Renginiai vyko nemokamai ir yra įprasta I. Laurso praktika savo laiką skirti labdaringsiems iniciatyvoms (pateikti kitų šešių 2017–2019 m. vykusių renginių, kuriuose I. Laursas dalyvavo neatlygintinai, pavyzdžiai).

10.4. „*I. Laurs honoraras gali būti įtakojamas jo užimtumo, renginių organizatorių biudžeto, pranešimo / mokymų trukmės ar paskirties, taip pat vietos*“, todėl I. Laursas dalyvavimo A. Adomaitytės organizuojuose renginiuose vertė pingine išraiška atsakyme neįvertinta.

10.5. Renginyje nebuvo kalbama apie politiką, neraginta balsuoti rinkimuose ir neagituota už jokių politinės kampanijos dalyvį, taip pat jokia agitacinė medžiaga nebuvo dalyta.

11. Nagrinėjant A. Adomaitytės „Facebook“ „Visuomenės veikėjo“ paskyros turinį, papildomai nustatyta, kad A. Adomaitytė kartu su „Facebook“ paskyros „Mosėdžio seniūnija“ naudotoju parengė informacinį įrašą³ apie 2020 m. liepos 4 d. Mosėdžio seniūnijos salėje vykusį 1 val. 30 min. trukmės renginį „Verslas regione. Nuo ko pradėti?“. Renginio informacijoje nurodyta, kad renginys nemokamas. Taip pat nurodyta informacija apie renginį: „*Norite įkurti savo verslą, ar paversti savo hobį apmokama veikla, tačiau nežinote, nuo ko pradėti? Tokiu atveju šis renginys - būtent jums! Alina Adomaitytė, kartu su Mosėdžio seniūnija kviečia visus į nemokamą renginį, kuriame pasidalins aktualiomis žiniomis apie verslo pradžių, o taip pat verslo ir šeimos derinimą bei pristatys sėkmės istorijas ir atsakys į rūpimus klausimus. Renginio programoje: Kodėl verta pradėti verslą? Moteris, verslas ir šeima – kaip suderinti? Alinos Adomaitytės patirtis. Sėkmės istorijos. <...> Renginį organizuoja Alina Adomaitytė ir Mosėdžio Seniūnija. Alinos Adomaitytės politinė reklama, apmokėta iš kandidato rinkimų sąskaitos*“. Ar renginio įrašas buvo skleistas atlygintinai, duomenų nėra. 2020 m. liepos 9 d. VRK dėl papildomos informacijos pateikimo raštu kreipėsi į A. Adomaitytę (reg. Nr. 2-714 (7.9), 2020 m. rugsėjo 11 d. – Skuodo rajono savivaldybės administracijos Mosėdžio seniūniją (reg. Nr. 2-1246 (7.9)).

11.1. 2020 m. liepos 16 d. (reg. Nr. 1-1760 (7.9) A. Adomaitytė VRK atsakė, kad „*Renginys buvo suorganizuotas po susitikimo su Mosėdžio seniūnija ir jos bendruomene. Būtent Mosėdžio seniūnija pasiūlė Politinės kampanijos dalyvei surengti seminarą pradedantiems verslininkams, kadangi ši tema ypač aktuali jų bendruomenėje. Atitinkamai Politinės kampanijos dalyvė pažymi, kad daugiau renginių rinkiminės kampanijos metu, kuriuos Politinės kampanijos dalyvė būtų organizavusi ar dalyvavusi, nebuvo. Politinės kampanijos dalyvė nurodo, kad jai už dalyvavimą Renginyje nebuvo atlyginta ir neketinama atlyginti ateityje. Politinės kampanijos dalyvė nurodo, kad Renginio garso ar/ir vaizdo įrašas nebuvo daromi. Politinės kampanijos dalyvė teikia <...> savo politinės kampanijos sąskaitos banke išrašą nuo sąskaitos atidarymo (2020 m. balandžio 1 d.) iki 2020 m. liepos 14 d. (Priedas Nr. 1)*“. Priedas nepateiktas. Banko išrašo kopija VRK pateikta tik 2020 m. rugsėjo 29 d. (reg. Nr. 1-4041 (7.9)).

³ Nuoroda internete <https://www.facebook.com/events/761902431286274/> [žiūrėta 2020-09-10].

11.2. 2020 m. rugsėjo 16 d. VRK gautas (reg. Nr. 1-3351 (7.9) Skuodo rajono savivaldybės administracijos Mosėdžio seniūnijos atsakymas Nr. MV4-108, kuriame nurodyta, kad renginys, kuriame dalyvavo apie 10 žmonių, buvo organizuotas A. Adomaitytės iniciatyva, renginys vyko Mosėdžio seniūnijos salėje, nes *„tai vieša patalpa, prieinama visiems seniūnijos gyventojams, nemokamų renginių organizatoriams, iniciatyvoms“*. Pažymėta, kad *„patalpos viešam renginiui buvo išnuomos neatlygintinai ir tai yra įprasta seniūnijai praktika“*, bet kartu nurodyta, kad yra galimybė salę išsinuomoti atlygintinai pagal Skuodo rajono savivaldybės tarybos 2020 m. vasario 27 d. sprendimą Nr. T9-44 *„Skuodo rajono savivaldybės materialiojo turto nuomos tvarkos aprašą“*. Renginio metu A. Adomaitytė *„kalbėjo apie verslo galimybes, drąsino dalyvavime projektiniuose fonduose, dalinosi drąsia asmenine gyvenimiška patirtimi“*. Renginio garso / vaizdo įrašas renginio metu nebuvo daromas, bet po renginio buvo padaryta bendra renginyje dalyvavusiųjų nuotrauka. Renginio dalyviams nebuvo dalijama spausdinta agitacinė medžiaga.

12. Seimo rinkimų įstatymo 46 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad *valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų vadovai, taip pat savivaldybių merai ar jų įgalioti tam asmenys turi padėti kandidatams į Seimo narius organizuoti susitikimus su rinkėjais, gauti reikiamą informaciją, išskyrus neskelbtiną pagal Lietuvos Respublikos įstatymus ir Vyriausybės nutarimus*.

13. Seimo rinkimų įstatymo 5¹ straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyta, kad *<...> prasidėjus Seimo rinkimų politinei kampanijai, t. y. nuo Seimo rinkimų datos paskelbimo iki šio įstatymo nustatyto rinkimų agitacijos kampanijos laikotarpio pabaigos, taip pat rinkimų dieną draudžiama tiesiogiai ar netiesiogiai pirkti rinkėjų balsus, dovanomis ar kitokiu atlyginimu skatinti rinkėją dalyvauti arba nedalyvauti rinkimuose ir (arba) balsuoti už arba prieš vieną ar kitą asmenį, kurį numatoma kelti kandidatū, kandidatą arba kandidatų sąrašą, taip pat žadėti už balsavimą atsilyginti rinkėjams po rinkimų turint tikslą paveikti rinkėjų valią dėl konkrečių politinių partijų ar kandidatų arba asmenų, kuriuos numatoma kelti kandidatais, ir taip trukdyti piliečiams įgyvendinti rinkimų teisę (1 dalis). Rinkėjų papirkimu nelaikomas spausdintos medžiagos (veiklos ar rinkimų programos, biografijos ar kitokių informacinio turinio lankstinukų, kalendorių, atvirukų, lipdukų), pažymėtos politinės partijos, kandidatų sąrašo, kandidato ar asmens, numatomo kelti ar numatančio išsikelti kandidatū į Seimo narius, simbolika, neatlygintinas platinimas (2 dalis).*

14. Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos 2017 m. vasario 23 d. sprendimu Nr. Sp-47 patvirtintos Metodinės rekomendacijos dėl aplinkybių, kurioms esant pradedamas rinkėjų galimų papirkimo atvejų tyrimas (toliau – Rekomendacijos). Rekomendacijų 4 punkte numatyta, kad *dovanos ar kitoks atlyginimas – kaip turtinė nauda (materialinių išlaidų išvengimas), kuri gali būti suprantama tiek kaip materialios, tiek kaip nematerialios turtinės vertybės (pavyzdžiui, pinigai, buities reikmenys, tam tikri mokami darbai, turtinės teisės, paprastai mokami intelektualinės veiklos rezultatai, paprastai mokamo pobūdžio paslaugos, koncertai, kiti mokamo pobūdžio kultūriniai renginiai ir pan.)*, toliau tame pačiame punkte numatyta, kad *suteikimas – kaip bet koks materialios ar nematerialios turtinės naudos (dovanų, paslaugų ar kitokio atlyginimo) perdavimas kitam*

asmeniui arba sąlygų ja pasinaudoti sudarymas. Skatinti rinkėją dalyvauti arba nedalyvauti rinkimuose ir (arba) balsuoti už arba prieš vieną ar kitą asmenį – kaip poveikio rinkėjui arba asmeniui, kurio likimu, gerove, interesų patenkinimu suinteresuotas rinkėjas, darymas.

15. Seimo rinkimų įstatymo 50 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad *rinkimų agitacija gali būti įvairių formų ir būdų, išskyrus tuos, kurie pažeidžia Konstituciją ir įstatymus, prieštarauja moralei, teisingumui ar visuomenės darnai, neatitinka sąžiningų ir garbingų rinkimų.*

16. Paskelbus rinkimų datą, pradeda galioti Seimo rinkimų įstatymo nuostatos dėl draudimo papirkti rinkėjus ar rinkimų teisę turinčius asmenis. 2020 m. spalio 11 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų politinė kampanija prasidėjo 2020 m. balandžio 10 d.

17. Vilniaus apygardos teismas 2020 m. kovo 5 d. sprendime administracinėje byloje Nr. eI3-961-484/2020 yra pažymėjęs, kad *dovanos ar kitoks materialus ir nematerialus atlygis, neatlygintinos paslaugos suteikimas rinkėjui rinkimų kampanijos metu besąlygiškai laikomas rinkėjo papirkimu. Kitoks įstatymo aiškinimas sudarytų sąlygas kandidatams <...> piktnaudžiauti esama situacija, nesilaikyti nustatyto draudimo papirkti rinkėjus ar rinkimų teisę turinčius asmenis. Dovana, suteikta rinkėjui ar rinkimų teisę turinčiam asmeniui, prasidėjus politinei kampanijai, negali būti pateisinama šventėmis ar kitomis aplinkybėmis.*

18. Pagal surinktus duomenis, pateiktus atsakymus į paklausimus ir dokumentus, A. Adomaitytė, kaip politinės kampanijos dalyvė, inicijavo ir organizavo 2020 m. liepos 4 d. vykusį renginį „Verslas regione: nuo ko pradėti?“ ir liepos 24 d. renginius „Lyderystė ir verslas su Ilja Laurs“, t. y. jau 2020 m. spalio 11 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų politinės kampanijos metu.

18.1. Renginiai organizuoti Kretingos ir Skuodo rajonuose, tai yra vienmandatės Kuršo rinkimų apygardos Nr. 37, kurioje rinkimuose ketino dalyvauti Alina Adomaitytė, teritorijoje.

18.2. 2020 m. liepos 4 d. renginio dalyviai socialiniame interneto tinkle „Facebook“ viešai skleistu ir politinės reklamos žyma pažymėtų įrašų buvo informuoti, kad renginys organizuojamas politinės kampanijos dalyvės iniciatyva (skelbime A. Adomaitytės nuotraukoje yra nurodyti 2020 m. Seimo rinkimai), renginio aprašyme nurodytos planuojamos aptarti temos (apie verslo pradžią, taip pat verslo ir šeimos derinimą, lyderystę).

18.3. 2020 m. liepos 24 d. renginių dalyviai socialiniame interneto tinkle „Facebook“ viešai atlygintinai skleistu ir politinės reklamos žyma pažymėtų įrašų buvo informuoti, kad renginiai organizuojami politinės kampanijos dalyvės iniciatyva (skelbimuose po A. Adomaitytės nuotrauka yra nurodyta, kad ji kandidatė). Tačiau akcentuotas ne kandidatės susitikimas su rinkėjais, o I. Laurso patirtis, renginio metu planuojamos aptarti verslo pradėjimo, lyderystės temos.

19. Taigi A. Adomaitytė, suorganizavusi tris nemokamus renginius – diskusijas apie verslo pradėjimą, lyderystę, suteikė turtinę naudą Kretingos ir Skuodo rajono gyventojams. Be to, skleidžiant viešai apmokėtą informaciją, pažymėtą politinės reklamos žyma, buvo siekiama kurti teigiamą savo įvaizdį ir taip save propaguoti. Tokio renginio organizavimas pažeidžia Seimo

rinkimų įstatymo 5¹ straipsnio 1 dalį, o informacija, kuria klaidinami rinkėjai dėl renginio tikslo, laikytina rinkimų agitacijos forma, kuri pagal Seimo rinkimų įstatymo 50 straipsnio 2 dalį neatitinka sąžiningų ir garbingų rinkimų.

20. Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 85 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad *Rinkimų įstatymuose ar Lietuvos Respublikos referendumo įstatyme nustatytos rinkimų ar referendumo agitacijos tvarkos pažeidimas, išskyrus šio straipsnio 3, 4, 5 dalyse numatytus pažeidimus, užtraukia baudą asmenims nuo šešiasdešimt iki vieno šimto keturiasdešimt eurų, rinkimų komisijų ar referendumo komisijų nariams, kitiems atsakingiems asmenims, taip pat rinkimų ar referendumo stebėtojams – nuo dviejų šimtų iki aštuonių šimtų septyniasdešimt eurų ir politinės kampanijos dalyviams ar politinių partijų, kurios yra politinės kampanijos dalyvės, pirmininkams – nuo trijų šimtų iki vieno tūkstančio penkiasdešimt eurų.*

21. Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio 4 punkte nustatyta, kad dėl šio kodekso 85 straipsnyje numatytų administracinių nusižengimų, administracinių nusižengimų teiseną pradeda, administracinių nusižengimų tyrimą atlieka ir administracinių nusižengimų protokolus surašo pirmininkas ir šios komisijos nariai ar Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininko įgalioti valstybės tarnautojai.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, siūloma:

1. Pripažinti, kad Alina Adomaitytė, organizuodama 2020 m. liepos 4 d. renginį „Verslas regione. Nuo ko pradėti?“ Mosėdyje (Skuodo r.) ir liepos 24 d. renginius „Lyderystė ir verslas su Ilja Laurs“ Kretingoje ir Skuode, pažeidė Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo:

1.1. 5¹ straipsnį, draudžiantį pirkti rinkėjų balsus;

1.2. 50 straipsnio 2 dalį dėl rinkimų agitacijos formų, neatitinkančių sąžiningų ir garbingų rinkimų.

2. Taikyti Alinai Adomaitytei Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 85 straipsnio 1 dalyje numatytą administracinę atsakomybę dėl rinkimų agitacijos tvarkos pažeidimų.

Vedėja

Lina Petronienė

Vyriausiasis specialistas

Vytautas Vilys